

Toelichting beplanting bedrijvenpark A1

4 mei 2005

Inleiding

Het beplantingsplan voor het bedrijvenpark A1 is onderdeel van het definitieve ontwerp (DO). Hoewel de ruimtelijke planvorming in een ver gevorderd stadium is, is nog niet bekend welke bedrijven zich hier zullen gaan vestigen. Er wordt hierdoor geen uitgewerkt beplantingsplan gemaakt maar wordt er gewerkt met principe uitwerkingen. Hoe de beplanting kan worden aangeplant wordt in de principe uitwerkingen uitgewerkt. In de rapportage 'Ontwerp Beeldkwaliteitplan bedrijvenpark A1' (ARCADIS, maart 2005) zijn de uitgangspunten voor de beplanting op het bedrijvenpark geformuleerd.

Onderdeel van het bedrijvenpark is de Bufferzone. Vista Landscape Urban Design heeft in de rapportage 'Inrichtingsplan Bufferzone Bedrijvenpark A1' de inrichting met de daarbij horende beplanting uitgewerkt. De Bufferzone valt hiermee buiten dit beplantingsplan

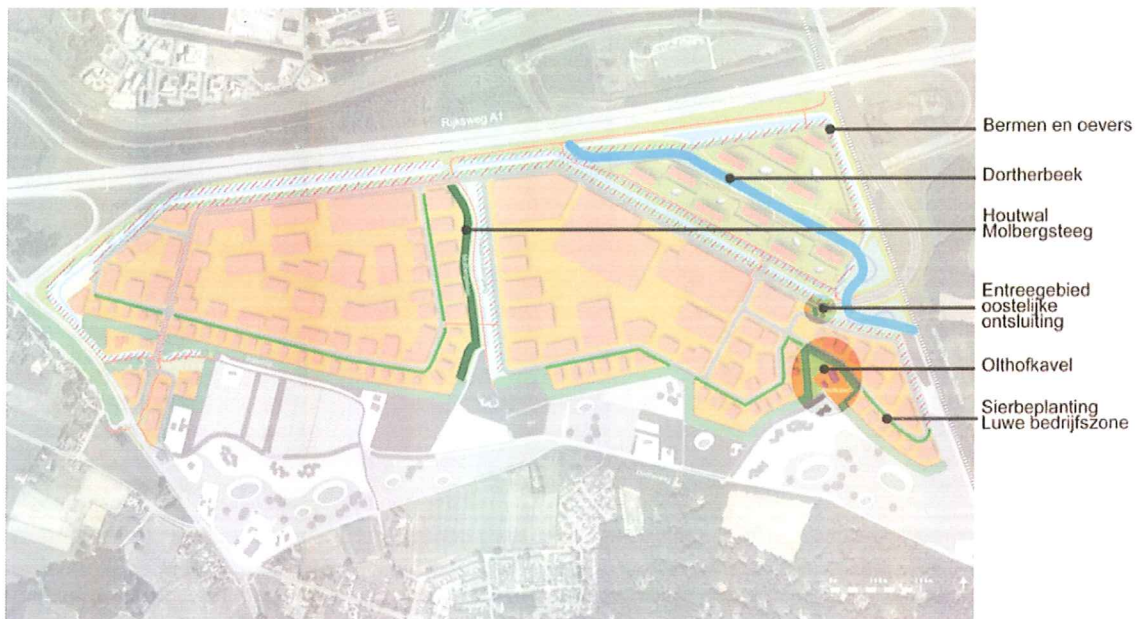
De Dortherbeek neemt een bijzondere plaats in op het bedrijvenpark. Het waterschap Rijn en IJssel heeft de Dortherbeek als ecologische verbindingzone uitgewerkt in de kaart 'Ecologische verbindingzone Dortherbeek, okt 2004'. Dit document wordt gebruikt als uitgangspunt voor de inrichting van de Dortherbeek op het bedrijvenpark.

Het bedrijvenpark heeft een functionele en doelmatige inrichting gekregen om er voor te zorgen dat er maximaal ruimte kan worden geboden aan de Dortherbeek en de Bufferzone. De doelmatige inrichting van het bedrijvenpark heeft er toe geleid dat het overgrote deel van het groen gekoppeld is aan de retentiesloten, gelegen aan de randen van het bedrijvenpark. De aanplant van bomen heeft zich beperkt tot enkele locaties.

Onderdelen

De onderdelen die worden toegelicht in deze rapportage zijn;

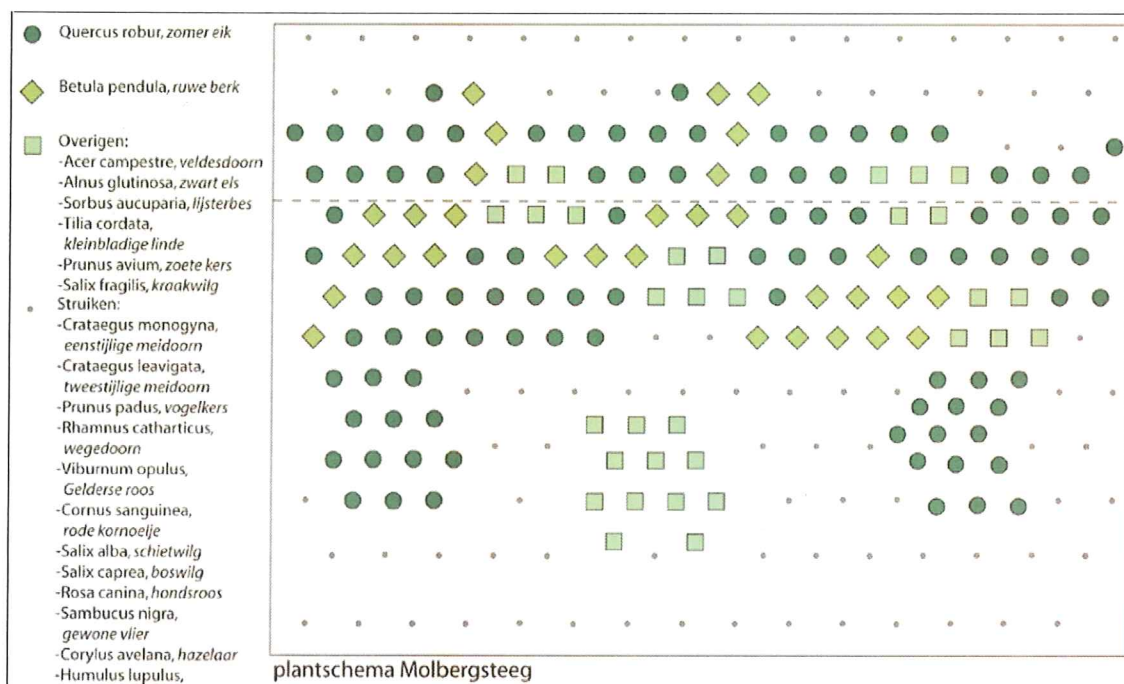
- Houtwal Molbergsteeg
- Sierbeplanting luwe bedrijfszone
- Bermen en oevers
- Olthofkavel
- Entreegebied oostelijke ontsluiting
- Dortherbeek

Figuur 1 onderdelen beplantingsplan

Houtwal Molbergsteeg

De houtwal aan de westzijde van de Molbergsteeg gaat aan de zuidkant over in een aarden wal. De huidige boombeplanting (o.a. knotwilgen) blijven in het plan gespaard. Om te voorkomen dat de huidige beplanting wegvalt in de nieuwe houtwal begint de houtwal niet eerder dan 10 meter vanaf het hart van het fietspad. Om eenheid in beplanting te houden sluit het beplantingsmateriaal aan bij de aarden wal. Bij de soortkeuze is uitgegaan van inheems beplantingsmateriaal. Het gebruikt van inheems plantmateriaal heeft de voorkeur omdat de ecologische waarde vele malen hoger is dan bij gecultiveerd plantmateriaal. In het schema hieronder treft u het plantschema aan wat geldt voor de houtwal langs de Molbergsteeg.

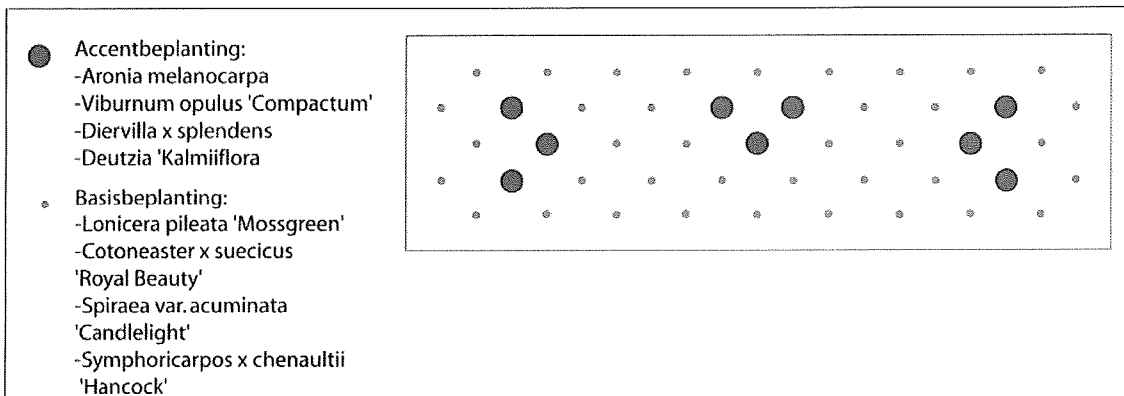

Figuur 2 Voorbeeld aanplant Molbergsteeg

40% van de aanplant bestaat uit struiken. De struiken worden in een plantverband van 2 meter bij 2 meter gezet, in driehoeksverband. De aanplant van struiken in groepen van 5 tot 7 exemplaren. Bij aanplant van de struiken moet rekening worden gehouden met de onderlinge concurrentiekracht van de planten. 60% van de aanplant bestaat uit bomen, 30% inlandse eik, 15% berk en 15% overige boombeplanting zoals aangegeven in bovenstaande lijst. De bomen worden in driehoeksverband aangeplant met een onderlinge afstand van 1,5 meter bij 1,5 meter. Aanplant in groepen groter of gelijk aan 5 exemplaren.

Sierbeplanting luwe bedrijfszone

Het overgrote deel van het groen op het bedrijvenpark bestaat uit grasbermen. Heesterbeplanting beperkt zich tot de luwe bedrijfszone. Het materiaalgebruik in de openbare ruimte is sober en doelmatig. Door het toepassen van gevarieerde vakbeplanting krijgt het beeld, langs de wegen in de Luwe bedrijfszone, meer kleur. Uitgangspunt is een drietal soorten laag basis materiaal (85%). Deze soorten kenmerken zich door hun eenduidige uitstraling jaarrond. Het betreft hier bladhoudende of half bladhoudende heesters. Accentbeplanting bestaan uit soorten die zich onderscheiden door bladkleur of rijke bloei en hebben een hoogte van maximaal 1,5 meter. De accentbeplanting wordt groepsgewijs aangeplant. Als principe wordt gehanteerd dat tussen twee inritten één soort basisbeplanting wordt gehanteerd.

Figuur 3 Voorbeeld aanplant luwe bedrijfszone

Bermen en oevers

Het groen op het bedrijventpark wordt bepaald door grasbermen en oevers. Veelal is retentie gecombineerd met brede bermen. De scheidslijn tussen bermen of oevers is niet duidelijk zichtbaar. Hierdoor lopen de bermen door in de oevers van de retentie.

Bloemrijke bermen worden over het algemeen gewaardeerd door de voorbijganger. Hierdoor is het belangrijk dat de bermen aantrekkelijk worden gemaakt om naar te kijken. Om bloemrijke bermen te krijgen geldt extensief beheer. Als uitgangssituatie voor de bermen geldt een situatie waarbij de huidige rijke top laag is verwijderd. Desondanks bestaat de basis van de bermen, vooral in de begin jaren, uit redelijk voedselrijke grond. Daarom is het belangrijk om in de eerste jaren te verschralen. Dit wordt bereikt door de eerste 2 tot 5 jaar 3 maal per jaar te maaien. Wanneer de bodem voldoende is verschraald, is 2 maaien voldoende. Voor bermen met een voedselarme bodem is 1 keer per jaar hooien voldoende. Hierbij wordt uitgegaan dat het maaisel dat vrijkomt wordt afgevoerd. Alleen dan vindt voldoende verschraling plaats. Bij een beheer van maaien zonder afvoer van maaisel verstikken de plakken maaisel de onderliggende vegetatie. Zo treedt niet alleen bemesting op, maar ontstaan ook grote kale plekken waar brandnetels en akkerdistels zich eenvoudig kunnen vestigen en uitbreiden. Hieronder een aantal na te streven bermdoeltypen bij het samenstellen van het bermmengsel.

Figuur 4 Voorbeeld bermdoeltypen

Een alternatief voor het verkrijgen van een berm met inheems materiaal is het "zaaien" van inheemse plantensoorten door het winnen en uitbrengen van zadenrijk maaisel. De methode in het kort. Er wordt maaisel verzameld van een kruidenrijke berm in de buurt van het bedrijventpark. Dit maaisel wordt uitgestrooid langs de nieuwe bermen op het bedrijventpark. De zaden vallen eruit en komen tot ontkieming in de nieuwe berm. Op deze manier heb je relatief snel een berm met inheemse plantensoorten.

Bermmengsel

Voor de aanleg van bermen geldt het doeltype Margriet (mengsel 602, Biodivers zaadmengsels)

Kenmerkende plantensoorten hierbij zijn:

- Margriet
- Kleine klaver
- Knoopkruid
- Gewone rolklaver
- Gewone veldbies
- Reukgras

Oevermengsel

Voor de aanleg van oevers geldt de doeltype Dotter-Koekoeksbloem (mengsel 606, Biodivers zaadmengsel).

Kenmerkende plantensoorten hierbij zijn:

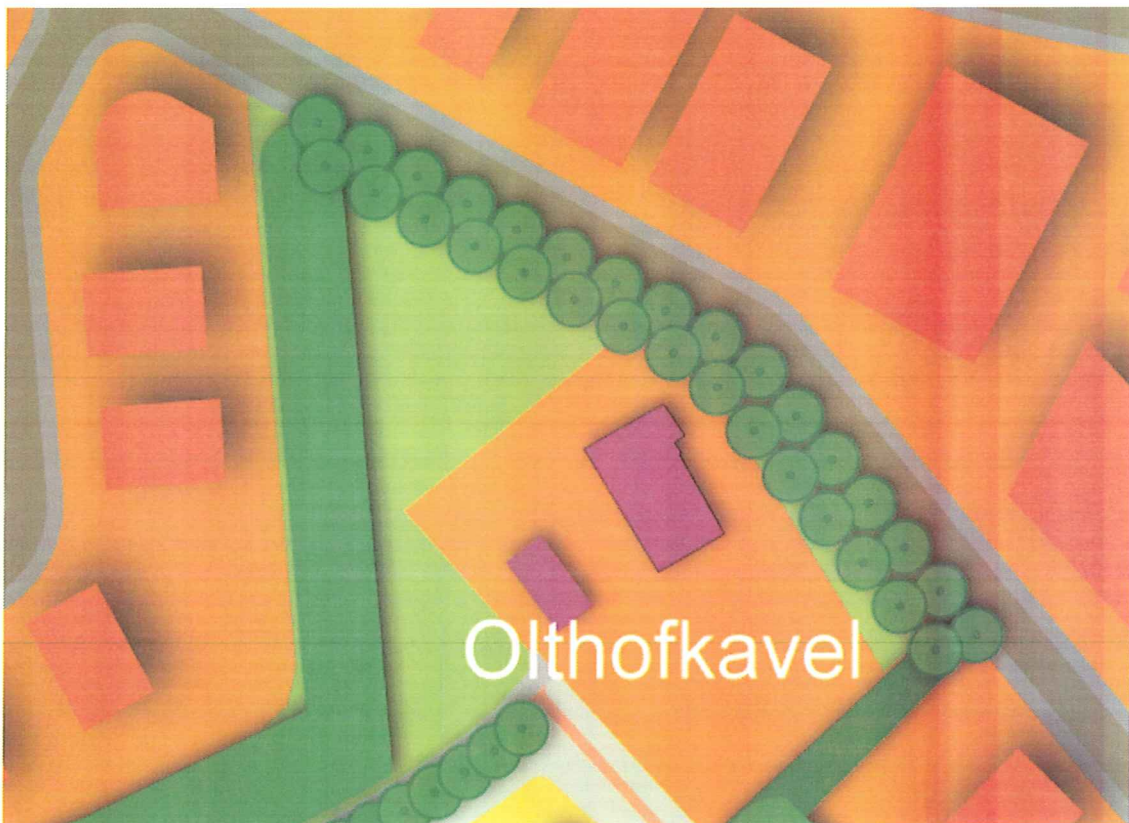
- Echte Koekoeksbloem
- Dotterbloem
- Kale jonker
- Moerasrolklaver
- Padderus
- Reukgras

Boombepanting bermen

Uitgangspunt bij het ontwerp van het bedrijvenpark is dat de boombepanting in de openbare ruimte zich heeft beperkt tot enkele locaties. Dit om zoveel mogelijk ruimte te bieden aan de houtwal in de bufferzone. Wanneer er gekeken wordt naar de ruimte, bieden de bermen langs de retentiezones ruimte voor bomen. Dit wordt echter niet geadviseerd om twee redenen. De retentie bevindt zich grotendeels aan de randen van het bedrijventerrein, voornamelijk langs de rijksweg A1. Op het moment dat hier boombepanting wordt aangebracht vervalt in grote mate de zichtfunctie. Normaal gesproken kan eenvoudig onder de bomen door worden gekeken. Echter de rijksweg A1 ligt enkele meter hoger dan het bedrijventerrein. Het resultaat is dat er recht in de kroon van de bomen wordt gekeken. Ten tweede door het ontbreken van boombepanting in de Mobergsteeg wordt de aanwezigheid van de huidige beplanting versterkt. Juist nu de nieuwe houtwal niet tegen de huidige beplanting wordt aangeplant en er ruimte wordt vrijgehouden voor de bestaande beplanting. Algemeen geldt dat bij het beheer wordt uitgegaan van inheemsmateriaal en extensief beheer. Mocht blijken dat er spontaan houtige gewassen opkomen, kunnen deze worden gespaard.

Olthofkavel

Hoewel op het bedrijvenpark langs de wegen geen bomen worden aangeplant vormt de Olthofkavel hierop een uitzondering. De Olthofkavel is een cultuurhistorisch element op het nieuwe bedrijvenpark. Om dit gegeven zichtbaar naar voren te laten komen wordt de beplantingsstrook ter hoogte van de Olthofkavel aangeplant met zomer eiken (*Quercus robur*). Naast een rij bomen in de beplantingsstrook wordt ook een rij op de kavel geplaatst. Hiermee wordt aansluiting gemaakt met de grondwal die om het bedrijvenpark ligt en hoofdzakelijk uit inheems plantmateriaal bestaat. Bovendien wordt het zicht op het bedrijvenpark, vanaf het zuiden onttrokken aan het zicht. Om het behoud van de bomen voor een lange duur te garanderen moeten de bomen minimaal 2 meter vanaf de weg geplaatst worden.

Figuur 5 Aanplant van zomer eiken (*Quercus robur*) op de Olthofkavel

Entreegebied oostelijke ontsluiting

Figuur 6 Informeel verblijfsgebied nabij de oostelijke ontsluiting

De belangrijkste functie van het entree gebied is de functie als zichtlocatie vanuit de oostelijke entree. De bomen moeten een krachtige uitstraling hebben die aansluiten bij de gebouwen langs de hoofdontsluiting. De voorkeur gaat uit naar een boomsoort van de eerste orde die opvalt door takstructuur en bloei. Hinderlijke eigenschappen van de boom voor het verkeer zijn minder van belang omdat de bomen in het open veld staan, en niet direct langs wegen. Bijkomend voordeel hiervan is dat de bomen niet hoog opgekrond hoeven te worden wat ten goede komt aan de oorspronkelijke habitatvorm van de boom. De paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*) voldoet aan boven geschetst beeld. De paardekastanje is een grote boom met een brede ronde boom met vele zware takken. Daarnaast bloeit de paardekastanje uitbundig wat een overvloedige vruchtdracht met zicht meebrengt. Hierdoor is de boom niet geschikt langs wegen maar wel in het open veld.

Inrichtingsvisie Dortherbeek

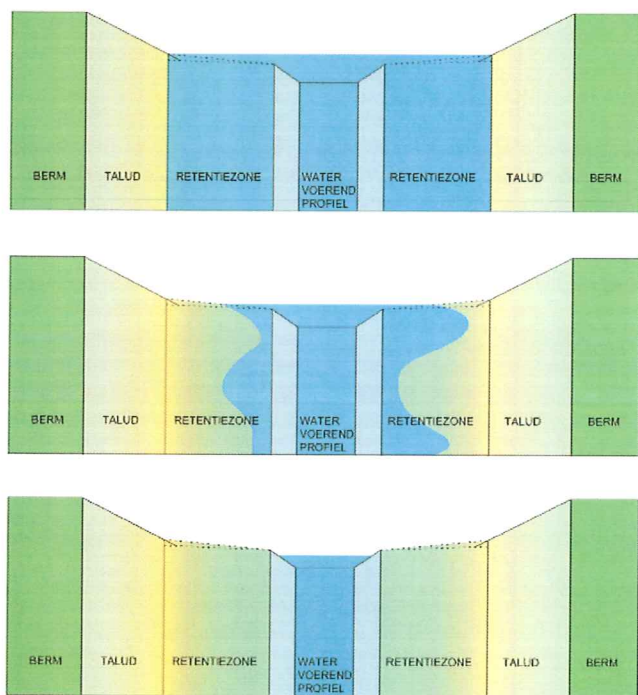
De inrichting van de Dortherbeek wordt grotendeels bepaald door de kenmerken en referentiebeelden omschreven in het door het Waterschap Rijn en IJssel opgestelde document 'Overzichtskaart verbindingszone Dortherbeek'. In het 'Ontwerp beeldkwaliteitplan bedrijvenpark Deventer A1' worden de technische randvoorwaarden omschreven. Hieronder worden de relevante kenmerken en referentiebeelden opgesomd met betrekking tot de inrichting van de Dortherbeek.

Kenmerken van een meanderzone zijn:

- Bochtig verloop van de beek, waarbij de bochten ontstaan door de waterstroming en terreinverschillen;
- Waar meandering niet mogelijk is wordt gestreefd naar een tweefasen bedding oftewel een accoladeprofiel.

Figuur 7 Referentiebeeld meandering

Figuur 8 Werking tweefasen bedding / accolade profiel

Voor de Dortherbeek wordt geen beplanting voorgeschreven. Er wordt uitgegaan van een begin situatie waarbij de huidige rijke toplaag is verwijderd. Bij de aanleg kan de toplaag eenvoudig worden afgevoerd. Hierdoor zijn de oevers dusdanig verschaald dat gebiedseigen planten eenvoudiger tot ontwikkeling kunnen komen. Door het wisselde waterpeil en de 'dynamische' loop van de Dortherbeek wordt de ontwikkeling van verschillende soorten beplantingen op een natuurlijke wijze gestimuleerd. Het eindbeeld dat wordt nagestreefd bestaat grotendeels uit kruidachtige vegetatie. Mocht blijken dat er spontaan houtige gewassen opkomen kunnen deze, met het beheer, worden gespaard. De schouwpaden kunnen ingezaaid worden met een margrietmengsel. (mengsel 602, Biodivers zaadmengsels).

Bijlage 1 Beplantingslijst

Locatie	soortbeplanting	%	naam	plantmaat	plantafstand	plantverband	kwaliteit
Houtwal Molbergsteeg	solitairebomen 60%*	30,0	Quercus robur	gev. Spil 200-250	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	N.A.K.B.
		15,0	Betula pendula	gev. Spil 200-250	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	
		2,5	Acer campestre	gev. Spil 200-250	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	
		2,5	Alnus glutinosa	gev. Spil 200-250	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	
		2,5	Sorbus aucuparia	gev. Spil 200-250	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	
		2,5	Tilia cordata	gev. Spil 200-250	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	
		2,5	Prunus avium	gev. Spil 200-250	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	
		2,5	Salix fragilis	10/12	1,5 m. x 1,5 m.	driehoeksverband	
		bosplantsoen 40%**	5,0	Crataegus monogyna	60-80	2 m. x 2 m.	driehoeksverband
	5,0		Crataegus laevigata	60-100	2 m. x 2 m.	driehoeksverband	1/1
	2,5		Prunus padus	60-100	2 m. x 2 m.	driehoeksverband	1/1
	5,0		Rhamnus catharticus	60-80	2 m. x 2 m.	driehoeksverband	1/1
	2,5		Viburnum opulus	60-80	2 m. x 2 m.	driehoeksverband	1/1
	2,5	Cornus sanguinea	60-80	60-80	2 m. x 2 m.	driehoeksverband	1/1
2,5	Salix alba	100-120	100-120	2 m. x 2 m.	driehoeksverband	0/1	
2,5	Salix caprea	80-100	80-100	2 m. x 2 m.	driehoeksverband	0/1	
5,0	Rosa canina			2 m. x 2 m.	driehoeksverband	A kwaliteit	
5,0	Sambucus nigra			2 m. x 2 m.	driehoeksverband	1/1	
2,5	Corylus avellana			2 m. x 2 m.	driehoeksverband	1/1	

Locatie	soortbeplanting	%	naam	plantmaat	plantafstand	plantverband	kwaliteit
<u>Sierbeplanting luwe bedrijfszone</u>	<i>Sierheester accentbeplanting</i> ***		Aronia melanocarpa	60/80	1 m. x 1 m.	driehoeksverband	
			Viburnum opulus 'Compactum'	80/100	1 m. x 1 m.	driehoeksverband	
			Diervilla x splendens	C2 60/80	1 m. x 1 m.	driehoeksverband	
			Deutzia 'Kalmiiiflora'	C1,5 40/60	1 m. x 1 m.	driehoeksverband	
	<i>Sierheester basisbeplanting</i> ****		Lonicera pileata 'Mossgreen'	C1,5 40/60	1 m. x 1 m.	driehoeksverband	
			Cotoneaster x suecicus 'Royal Beauty'	C1,5 40/60		driehoeksverband	
			Spiraea var. acuminata 'Candlelight'	C1,5 40/60	1 m. x 1 m.	driehoeksverband	
			Symphoricarpos x chenaultii 'Hancock'	C1,5 40/60	1 m. x 1 m.	driehoeksverband	
			magrietmengsel	Mengsel 602			Biodivers zaadmengsels
			Dotter-Koekoeksbloem	Mengsel 606			Biodivers zaadmengsels
<u>Olthofkavel</u>	Solitaire bomen		Quercus robur	18/20	5 m. x 5 m.	driehoeksverband	N.A.K.B.
	Solitaire bomen		Aesculus hippocastanum	20/25	min. Afst. 5 m.	vrij verband	N.A.K.B.

* Aanplant in groepen groter of gelijk aan 5 stuks

** Aanplant in groepen van 5 á 7 stuks

*** Aanplant in groepen van min. 4 stuks

**** Aanplant in groepen van min. 6 stuks